

MUMIJO ali ALTAJSKA SKALNA SMOLA

Mumijo je kot zdravilno sredstvo poznana že tisočletja. Najstarejši medicinski zapisi iz Tibeta, Indije, Mongolije in Srednje Azije jo omenjajo kot učinkovito sredstvo pri zdravljenju mnogih bolezni. V teh zapisih mumija nosi naziv »asil«, kar v pomeni ohranjevalec toplote.

Prvi, ki je sistematično opisal zdravilne učinke mumije, je bil Aristotel v 4.st.pred.n.št. V starih zapisih se pogosto pojavlja trditev, da samo mumija »rešuje od smrti«. Trditev je vzbudila številne znanstvenike k proučevanju »skrivnosti« njene delovanja. Eden prvih raziskovalcev delovanja mumije je bil prof.dr.A.M.Šašikov, direktor Uzbeškega znanstveno raziskovalnega inštituta za travmatologijo in ortopedijo. Vrsto let je vodil raziskave in poskuse o zdravilnih lastnostih ter delovanju tega starodavnega balzama in ugotovil, da je preparat izjemno učinkovit, saj znatno skrajša čas celjenja kosti in tkiv pri zlomih. Preparat je ocenil kot nespecifičen biostimulator pri zdravljenju kostnih zlomov. Ob uporabi tega preparata na svoji kliniki je prišel do ugotovitve, da mumija preprečuje tudi mutacijske procese v organizmu. Njegovi izsledki in obsežne študije o delovanju mumije na različne fiziološke sisteme v organizmu so bile l.1965 predstavljeni na 1.simpoziju o delovanju mumije v Dušambeju. Nesporne ugotovitve o izjemnih zdravilnih učinkih mumije so bile pobuda za številne druge klinične študije. Tako je dr.T.R.Abdurahmanov pričel s kliničnimi študijami pri kostnih zlomih, želodčnih razjedah, radikulitisu, opeklinah, trofičnih razjed in notranjih boleznih. Leta 1970 so z mumijo pričeli zdraviti tromboflebitis globokih ven z odmerkom 0,3 g dnevno skozi 10 dni. Klinična študija je pokazala, da sta se po 3 - 5. dneh pri pacientih občutno zmanjšali bolečina in oteklina, 6.dan pa so izginili tudi ostali bolezenski simptomi. V času zdravljenja se je pri pacientih zvišal hemoglobin za 1,5 %, zvišala pa se je tudi količina eritrocitov in normaliziralo stanje levkocitov. T.R.Abdurahmanov je dokazal tudi učinkovitost mumije pri zdravljenju kolitisa. Z odmerkom 0,2g 1 x dnevno 10 dni je bolezen popolnoma izginila.

Dr.A.S.Višnjevski je z mumijo uspešno zdravil boleznih želodca, dvanajstnika in kolitis z odmerki 0,5 g na tešče v roku enega meseca.

Dr.V.I.Kozlovskaja je mumijo uporabljala za zdravljenje boleznih perifernega živčevja (radikulitis, nevodermitis, nevralgije in vnetje plexusa). Pacientom je obolelo mesto 5 minut masirala z mumijo in v roku 14 dni so bolezenski znaki popolnoma izginili.

Leta 1972 je na Pjatigorskem inštitutu potekal drugi simpozij o mumiji, na katerem so bile predstavljene številne znanstvene študije o zdravljenju boleznih perifernega živčnega sistema in boleznih, ki so posledica možganskih okvar. Posebna pozornost je bila namenjena delovanju mumije pri vnetjih, zastrupitvah in delovanju mumije kot izjemno učinkovito krepčilno sredstvo ter sredstvo proti mikrobom, ki niso občutljivi na penicilin.

Uzbekistansko ministrstvo za zdravje je l.1978 organiziralo 3.simpozij o mumiji, na katerem so razpravljali o vprašanju vključitve mumije med zdravila. Predstavljena je bila vrsta dokazov o izjemnih zdravilnih lastnostih mumije, vendar se je znanost ob dejstvu, da sta izvor in nastanek mumije znanstveno neizsledljiva ali celo čudežna, odločila, da zaradi nedoločljive sestave in izvora, mumija ne more biti uvrščena med zdravila.

Izvor mumije je še vedno skrivnost, ki je sprožila veliko ugibanj o njenem nastanku. Nesporo je dejstvo, da se mumija nahaja izključno v jamah in skalnih razpokah na nadmorski višini od 200 do 3500 m, zlasti na južnih pobočjih gora. Nahajališča mumije so predvsem na področjih, kjer živijo glodalci altajske pike ali piščuhi, netopirji, kozorogi, divji golobi in veverice, kjer raste pirej ali pasja trava (*Agropyrum repens L.*), brin (*Juniperus communis*), rabarbara (*Rheum*), timijan (*Thymus*), baldrijan (*Valeriana latin*), pelin (*Artemisiavulgaris*) in šipek (*Rosa canina*). Te rastline so odločilni dejavniki na organsko sestavo mumije. Sestava mumije je raznolika, kar je razvidno tudi iz različnih barv: zlato-rdeča, srebrno – bela in črna. Zaradi različne sestave organskih in anorganskih delcev ni možno določiti enotne formule, čeprav se za mumijo pogosto navaja kemijska formula $(K, Na)C_4H_{10}O \cdot CH_2O$.

V mumiji se nahajajo organske spojine ogljika, dušika, vodika in kisika, ter smole in beljakovine. Vsebnost mineralov je odvisna od sestave kamnin nahajališča mumije. Altajsko pogorje vsebuje vse elemente Mendelejeve grupe, zato so v altajski mumiji prisotni tudi kalcij, natrij, kalij, mangan, aluminij, rubidij, cezij, barij, svinec, krom in cink. Organske in anorganske sestavine, zrak, voda in geološki dejavniki so podstat sestave in nastanka mumije.

Tako kot je različna sestava mumije, so različna tudi poimenovanja za ta nenavaden balzam. V Burmi mu pravijo *čao tui* ali gorska kri, na Tibetu *baragušun* ali sok skal, v Egiptu *ilirski smola*, v Sibiriji kamnito olje, v Kirgizija pa *arhartas* ali naravni balzam. Na Altaju pa se ohranja ime solze gora. Izvor tega imena je legenda, ki pravi, da v težko dostopnih gorah, ki se dvigajo visoko v nebo, živijo okameneli velikani, ki že tisočletja točijo grenke solze, ki se spreminjajo v zdravilni balzam. Ko so bili ti kamniti velikani živi, so se imenovali deve. Bahali so se s svojo močjo in velikostjo in postali tako prevzetni, da so se imeli za pol-bogove. Bogovi, ki so živeli na vrhu gore, so z nezadovoljstvom opazovali te nadute velikane in odločili so se, da bodo tej prevzetnosti naredili konec. Ustvarili so človeka, ki je bil po rasti sicer mnogo manjši, vendar hitrejši in pametnejši od velikanov. Človek je velikane pregnal v odročne predele gora, kjer so od silne žalosti okameneli. Njihova duša pa je še vedno živa in ona toči solze, ki se spreminjajo v čudežni balzam.

Podobna legenda živi na Kavkazu in pravi, da je mumija nastala iz solza Titana Prometeja, ki so ga bogovi kaznovali, ker je ljudem prinesel ogenj in jih naučil kako ga uporabljati. Prikovali so ga na skalo, kjer je jokal od bolečin, ker mu je orel vsak dan znova izkljuval jetra, ki so mu ponoči ponovno zrasla. Njegove solze so se spremenile v zdravilni mineral, ki ga danes imenujemo mumija. Beseda mumija je grškega izvora in v dobesednem prevodu pomeni »ohranjeno ali zaščiteno telo.« Druga razlaga besede pa besedi mumija pripisuje arabski izvor, saj so Arabci že pred tisočletji uporabljali zdravilo, ki so ga imenovali mum. V zgodovinskih listinah pa je najti tudi tretjo razlago izvora imena pri Egipčanih. Analiza substance, ki so jo uporabljali pri balzamiranju umrlih, je pokazala veliko podobnost z mumijo. Pravilni zapis imena bi bil mumio, ne mumija, ki asociira na egičanske mumije. Dejstvo je, da je poimenovanje mumija privzeto in splošno uporabljeno, pa vendar bi bilo smiselno slediti izvornemu poimenovanju izhajajoč iz kraja izvora in ljudskega poimenovanja.

Z vsem spoštovanjem do Altaja in njenih prebivalcem bi bilo zato prav, da to izjemno naravno zdravilo imenujemo kot Altajci некоč - gorske solze, ali kot jo imenujejo Altajci danes: altajska skalna smola.

Poleg legend o izvoru obstajajo tudi številne legende o čudežnem delovanju altajske gorske smole. Ena izmed legend pripoveduje, da je v davnih časih nek car v gozdu zagledal divjega kozla, ki se je spokojno pasel na gozdni jasi prestreljen s puščico. Car se ni mogel načuditi temu in pozval je modrece svoje dežele, da mu pojasnijo, kako je mogoče, da prestreljena žival ni poginila. Modreci kar tri leta niso našli odgovora na to težko vprašanje, dokler niso ugotovili, da iz skalnih razpok teče črna smola, ki so jo živali lizale in se s tem pozdravile. Od takrat naprej so to gorsko smolo pričeli za zdravljenje uporabljati tudi ljudje.

Letos avgusta sem se tudi sama prepričala o izjemnem zdravilnem delovanju mumije. Na potovanju po gorskih verigah Beluhe, si je eden izmed konj v naši karavani hudo poškodoval nogo – ob prečkanju hudournika mu je oster kamen prerezal žilo in tetivo. Nadaljevanje poti s takim konjem je bilo nemogoče. Naš vodnik Arkaš, ki je sicer veterinar, je povezal rano in ustavil kri, po tem pa rano namazal z mumijo. Naslednji dan je bila rana umirjena in lahko smo nadaljevali pot.

Leta 1971 sta ruska znanstvenika G.Krilov in Y.Nikiforov pri raziskavah o nastanku mumije prišla do ugotovitve, da obstajata dve različni vrsti mumije: brakshun in assil. Mumija brakshun nastane iz iztrebkov netopirjev, ki razpoke v jamah koristijo kot stranišče. V tisočletjih se ti ostanki spremenijo v trdno smolo, ki ima specifičen vonj in okus. Mumija vrste assil je omenjena že v zapiskih zdravnika Aviccene, kjer razlaga nenavaden fenomen, da čebele v satju dobesečno konzervirajo mlad čebelji zarod, če vedo, da bo kmalu nastopila jesen in nato zima, kar mladim čebelam ne bo omogočilo normalnega razvoja. Kako čebele to slutijo, ni znano. Dejstvo pa je, da čebele v ta namen »proizvedejo« smolo, ki je sestavljena iz kravji iztrebkov, voska in medu. Čebele s tem zamažejo satje in svoj zarod spravijo v začasno stanje anestezije in s tem ustavijo rast do spomladi.

Za uporabo altajske gorske smole je specifično dejstvo, da se uživa v zelo majhnih količinah – od 0,1 do 0,5 g dnevno. Dolgoletne klinične študije potrjuje uporabo altajske gorske smole pri sledečih boleznih: zlomi, zvini, udarci, opekline, rane na želodcu, črevesju in dvanajstniku, vnetnih boleznih prebavil in sečil, vnetnih boleznih dihal, nizkem stanju imunskega sistema, kožnih boleznih, depresiji, pomanjkanju energije in libida, težav s plodnostjo pri moških in ženskah, onkoloških boleznih, alergijah, gnojnih ranah, poškodbah, hemoroidih, vnetjih notranjega ušesa, boleznih perifernih živčnih snopov, hrbtenice, krvavitvah, boleznih ženskih spolnih organov, paradontozi, revmatizmu, boleznih srca in ožilja, sladkorni bolezni, tromboflebitih globokih žil, ekcemih, alergijah.

Način uporabe pri sledečih stanjih, poškodbah in boleznih:

- Alergije: 1 g raztopiti v 1 l tople vode in piti 20 dni
- Bolezni jeter: 0,2 g dodamo na 10 žlic vode, lahko dodamo tudi med. Pijemo v štirih intervalih: 10 dni in 5 dni premora.
- Mastitis ali vnetje mlečne žleze: 5% vodna razstopina kot obkladek na vneto mesto
- Glavobol, migrena, vrtoglavica: 3 kapljice mumije v 1 dcl vode 3 x dnevno
- **Gnojno-infekcijske rane: obkladek s 5% razstopino (100 ml vode in 5 ml mumije)**

- Hemeroidi: mumijo in med zmešamo v razmerju 1:3 in zmes nanese v danko – 10 dni 2 x dnevno
- Vnetje ušesa: zmes mumija in rožno olje v razmerju 1:10 nakapamo v uho
- Želodčno črevesne bolezni: emulzija z mlekom v razmerju 1:20 – 1 x dnevno na tešče ali 3 ure po večerji. Po zaužitju je priporočljiv počitek vsaj ½ ure, kar pospeši izločanje pepsinogena in zdravljenje.
- Bolezni dihalnih poti (angina, kašelj, katar, bronhialna astma): 0,2 g mumije raztopimo v 0,5 l vode in grgramo čez dan
- Bolezni perifernega živčnega sistema in živčnih snopov lokomotorne aparata (mišic, kosti in sklepov) – radikulit, nevrodermit, pleksit, nevralgija: notranja uporaba kot raztopina 2 g mumije v 1 l vode in zunanja uporaba kot masiranje obolelih predelov s to raztopino.
- Krvavitve iz maternice: tampon s 4% raztopino prek noči – 3 tedne
- Neplodnost: 0,1 g v 2 dcl vode 1 x dnevno pred spanjem
- **Opekline: obkladki z 3% vodno raztopino**
- Zlomi kosti: 0,2 g v 1 dcl vode 2 x dnevno 30 dni
- Paradontoza: 0,2 g vmasirati v obolele predel – 10 dni ali s 5% vodno raztopino spirati ustno votlino
- Revmatizem: masaža obolelih predelov s 2% vodno raztopino, za uživanje pa vodna raztopina 0,1 g v 1 dcl vode – 2 x dnevno. V času zdravljenja se odsvetuje uživanje alkohola.
- Bolezni srca: v starih farmakopejah je mumija opisana kot izvrstno sredstvo, ki krepi telo, predvsem pa srce, kar potrjujejo tudi sodobne klinične študije. Priporoča se odmerek 2 g v 10 žlic tople vode in jemanje vsako jutro po eno žlico v zaporedju 10 dni, sledi 3-dnevni premor in znova 10-dnevna terapija.
- Odpornost: 2 g mumije v 10 žlic medu, uživati 3-4 ure po jedi 5 dni.
- Sladkorna bolezen: 0,1 g mumije, 1 dcl vode in 0,5 dcl soka grenivke
- Tromboflebit globokih ven: 0,3 g mumije v 2 dcl vode – pijemo 1 x dnevno zaporedoma 10 dni, 3 dni premora in ponovitev zdravljenja do ozdravitve.
- Kronični ulcerozni kolitis: 0,2 g mumije v 1 dcl vode, pijemo 1 x dnevno 10 dni, 3 dni premora in še 2 x po 10 dni zdravljenja z vmesnim premorom 3 dni.
-